

На основу члана 63. став 7. Закона о средњем образовању и васпитању (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 74/08 и 106/09 и 104/11) и члана 82. став 2. Закона о републичкој управи (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12 и 121/12), министар просвјете и културе, д о н о с и

П Р А В И Л Н И К **о садржају и начину полагања** **матурског испита у гимназији¹**

Члан 1.

Овим правилником утврђују се садржај и начин полагања матурског испита предвиђеног наставним планом и програмом за гимназију општег, друштвено-језичког, природно-математичког и рачунарско-информатичког смјера (у даљем тексту: гимназија).

Члан 2.

(1) Матурски испит полагају редовни ученици који су успјешно завршили четврти разред гимназије.

(2) Матурским испитом утврђују се и провјеравају нивои стеченог знања, способности и вјештина у току школовања, те зрелост и оспособљеност ученика за даље школовање.

Члан 3.

(1) За полагање матурског испита ученик подноси пријаву у гимназији у којој је завршио четврти разред, најкасније два дана након пријема свједочанства.

(2) У пријави је потребно навести назив теме матурског рада и уз исту приложити:

а) свједочанство о завршеним разредима гимназије и

б) извод из матичне књиге рођених.

Члан 4.

(1) Матурски испит ученици полагају у два редовна испитна рока: јунском и августовском.

(2) У јунском испитном року матурски испит може да почне најмање двије седмице по завршетку наставе, а завршава се најкасније до 20. јуна текуће школске године, а у августовском року се завршава до 25. августа текуће школске године.

Члан 5.

(1) Ученик чији је матурски рад оцијењен негативном оцјеном не може приступити полагању матурског испита.

(2) Ученик који се пријавио за полагање матурског испита и био спријечен из оправданих разлога да положи испит у цјелини или поједине дијелове испита, испитни одбор може да одобри полагање и ван редовних рокова.

(3) Ученик може да одустане од полагања матурског испита три дана прије почетка испита, о чему је дужан обавијестити испитни одбор.

Члан 6.

(1) Ученик који је поправни испит полагао у јунском испитном року, матурски испит полагаје у августовском испитном року.

(2) Ученик који у јунском испитном року не положи матурски испит или дио испита има право да поново приступи полагању испита или дијела испита у августовском испитном року.

(3) Ученик не може у истом року полагати поправни и матурски испит.

(4) Ученик који у августовском испитном року не положи матурски испит упућује се да испит у цјелини положи још једном, у року који одреди директор гимназије.

Члан 7.

(1) Матурски испит у гимназији састоји се из два дијела:

а) заједничког и

б) изборног.

(2) У оквиру заједничког дијела испита ученици пишу писмени рад из српског језика и књижевности.

(3) У оквиру изборног дијела испита ученици полагају предмет из којег раде и бране матурски рад.

Члан 8.

(1) Српски језик и књижевност полагаје се писмено.

(2) Писмени рад из српског језика и књижевности је елиминаторан.

(3) Теме за писмени рад утврђује испитни одбор гимназије на приједлог стручног актива наставника.

(4) Изабране теме представљају пословну тајну и не смију се саопштавати ученицима прије почетка испита.

(5) Директор гимназије чува списак тема за писмени рад из става 3. овог члана, као пословну тајну.

(6) На дан одржавања испита, испитни одбор утврђује три теме од којих ученик бира једну непосредно пред почетак испита.

(7) Испит траје три школска часа.

¹ “Службени гласник Републике Српске”, бр. 86/10 и 12/14.

Члан 9.

(1) Матурски рад је самстално обрађена тема коју ученик бира са листе одобрених тема у оквиру једног од предмета.

(2) Тема за израду матурског рада у оквиру општег, природно-математичког и друштвено језичког смјера бирају се из сљедећих предмета:

- а) српски језик и књижевност,
- б) страни језик,
- в) математика,
- г) историја,
- д) географија,
- ђ) физика,
- е) хемија,
- ж) биологија,
- з) рачунарство и информатика,
- и) музичка култура и
- ј) ликовна култура.

(3) Теме за израду матурског рада у оквиру рачунарско-информатичког смјера бирају се из сљедећих предмета:

- а) српски језик и књижевност,
- б) страни језик,
- в) математика,
- г) историја,
- д) географија,
- ђ) физика,
- е) хемија,
- ж) биологија,
- з) програмирање и програмски

језици,

- и) примјена рачунара,
- ј) модели и базе податка и
- к) напредне технике

програмирања.

Члан 10.

(1) Теме за матурски рад утврђује наставничко вијеће гимназије на приједлог стручних актива.

(2) Списак утврђених тема за матурски рад објављује се на огласној табли школе на почетку другог полугодишта за текућу школску годину.

(3) Теме из српског језика и књижевности не могу бити исте као и за писмени рад у оквиру заједничког дјела испита.

(4) Одређену тему за матурски рад може да ради само један ученик у истом испитном року, те иста тема за матурски рад не може бити поновљена у периоду од три године.

Члан 11.

У матурском раду ученик треба да покаже:

- а) колико је усвојио садржаје обрађене теме,
- б) како се служи литературом,

в) да ли је оспособљен да анализира и

г) како критички размишља и самостално изражава свој лични став у односу на тему коју обрађује.

Члан 12.

(1) Ученик ради матурски рад у другом полугодишту четвртог разреда, уз помоћ предметног наставника - ментора.

(2) У току израде матурског рада ментор је обавезан да организује најмање четири консултације, ради праћења израде матурског рада и пружања помоћи ученику у избору потребне литературе, начина и структуре израде рада.

(3) Након добијене сагласности ментора, ученик предаје матурски рад у два примјерка, у року од осам дана од дана завршетка наставе.

(4) Ако ученик не преда рад у одрђеном року, сматра се да је одустао од полагања матурског испита.

(5) Ментор је обавезан да води документацију о праћењу израде матурског рада на прописаном обрасцу.

Члан 13.

(1) Писмени задатак из српског језика и књижевности у оквиру заједничког дијела испита, полажу сви ученици истог дана, на папиру који је овјерен печатом школе.

(2) Ученик за вријеме испита не смије да:

- а) напушта просторију у којој се обавља писмени испит без одобрења дежурног наставника,
- б) користи помоћну литературу,
- в) преписује од других и омета друге,
- г) свој задатак даје другом ученику и
- д) користи недозвољена средства и помагала.

(3) Директор гимназије, у складу са годишњим програмом рада школе, одређује датум полагања писменог задатка и у јунском и августовском испитном року.

Члан 14.

(1) На усменој одбрани матурског рада ученик је дужан да:

- а) изложи концепцију свог рада,
- б) наведе литературу и друге изворе знања које је користио и
- в) образложи поступке којима се руководио у току израде матурског рада.

(2) У току одбране матурског рада ученик треба да покаже знање садржаја из

предмета из којег брани рад, према програму смјера гимназије коју је похађао.

Члан 15.

(1) Ученици полагају усмени испит ако је њихов матурски рад оцијењен позитивном оцјеном.

(2) Усмени испит полагају ученици два дана након полагања писменог задатка из српског језика и књижевности у оквиру заједничког дијела испита.

(3) Усмени испит састоји се од:

а) одбране матурског рада и

б) провјере знања из предмета из којег се брани рад.

(4) Одговори ученика могу трајати до 30 минута, укључујући и вријеме припремања ученика за давање одговора.

Члан 16.

(1) На писменом испиту из српског језика и књижевности обавезно присуствује дежурни наставник.

(2) Одбрану матурског рада ученик полаже пред испитном комисијом.

Члан 17.

(1) **Наставничко вијеће** именује испитни одбор и испитне комисије за спровођење матурског испита, за сваки предмет који се полаже на матурском испиту.

(2) У случају потребе, **наставничко вијеће** гимназије може да именује већи број испитних комисија за исти предмет.

(3) **Наставничко вијеће** може да **именује** наставнике из других средњих школа као чланове испитних комисија **за спровођење матурског испита** ако гимназија нема довољан број наставника за одговарајући предмет.

Члан 18.

(1) Испитни одбор сачињавају:

а) предсједник,

б) секретар и

в) чланови испитних комисија.

(2) Директор гимназије је предсједник испитног одбора.

(3) Наставничко вијеће именује секретара испитног одбора, из реда наставника који нису испитивачи.

(4) Чланови испитног одбора и секретар испитног одбора именују се за једну школску годину, на почетку школске године.

Члан 19.

Секретар испитног одбора обавља следеће послове:

а) евидентира спискове пријављених ученика и формира групе за полагање одговарајућих дијелова матурског испита,

б) предлаже састав и број испитних комисија за полагање дијелова матурског испита,

в) предлаже план и распоред полагања матурског испита,

г) брине о благовременом спровођењу свих задатака стручних актива и комисија, као и одлука наставничког вијећа и испитних одбора о полагању матурских испита,

д) припрема потребан број записника за полагање матурског испита, доставља га благовремено предсједницима комисија и врши контролу исправности унесених података,

ђ) води записник испитног одбора о току полагања матурског испита чији су саставни дијелови:

1) списак свих ученика који су пријавили полагање,

2) резултати постигнути на сваком дјелу испита и општи успјех на матурском испиту,

е) подноси извјештај испитном одбору о обављеном матурском испиту и постигнутим резултатима,

ж) припрема и подноси извјештај испитном одбору о обављеном завршном и матурском испиту и постигнутим резултатима,

з) након утврђивања општег успјеха, на сједници испитног одбора доставља потребне податке одјељењским старјешинама, који их уносе у матичну књигу и диплому.

Члан 20.

(1) Испитни одбор обавља следеће послове:

а) евидентира ученике за полагање матурског испита,

б) утврђује назив теме за матурски рад,

в) утврђује рокове и распоред полагања појединих дијелова матурског испита,

г) одређује наставнике који ће дежурати за вријеме израде писменог задатка из српског језика и књижевности,

д) евидентира предметне наставнике - менторе које су ученици изабрали за консултације у току израде матурског рада,

ђ) утврђује теме за писмени задатак из српског језика и књижевности,

е) утврђује коначну оцјену из предмета на матурском испиту,

ж) утврђује коначну оцјену из предмета у случају да чланови испитне комисије нису усаглашени око оцјене и

з) одобрава накнадно полагање матурског испита или дијела испита ученику који је из оправданих разлога био спријечен да присуствује полагању матурског испита или дијела испита у текућем испитном року.

(2) Испитни одбор може да ради и одлучује ако састанку присуствују двије трећине од укупног броја чланова.

(3) Испитни одбор одлуке доноси већином гласова присутних чланова.

Члан 21.

(1) Испитне комисије именује **наставничко вијеће**, на основу члана 17. став 1. овог правилника.

(2) Испитне комисије имају три члана, и то:

- а) предсједника,
- б) предметног наставника и
- в) сталног члана.

(3) Два члана испитне комисије морају бити стручна за одговарајући предмет.

(4) Испитне комисије предлажу оцјене из предмета и матурског рада.

(5) Испитивач је увијек из реда наставника.

(6) Члановима испитних комисија одређују се замјеници.

(7) Испитне комисије предлажу оцјену из српског језика и књижевности, из изборног предмета и матурског рада.

Члан 22.

Предсједник испитне комисије одговоран је за законитост спровођења матурског испита и обавља сљедеће послове:

а) прима спискове и записнике са полагања матурског испита ученика од секретара испитног одбора,

б) обавјештава ученике о њиховим правима и обавезама за вријеме полагања и

в) након обављеног испита, попуњава записник за сваког ученика и доставља га секретару испитног одбора истог дана када је испит обављен.

Члан 23.

При оцјењивању писменог задатка из српског језика и књижевности, у оквиру заједничког дијела испита, испитна комисија има у виду:

- а) ширину обраде теме,
- б) избор и интерпретацију грађе,
- в) композицију и

г) стил и језик.

Члан 24.

(1) Чланови испитне комисије утврђују оцјену матурског рада прије одбране матурског рада.

(2) Ученик брани матурски рад пред испитном комисијом која утврђује оцјену одбране рада.

Члан 25.

Општи успјех на матурском испиту исказује се једном оцјеном као средњом аритметичком вриједношћу оцјена добијених из сљедећих елемената:

а) писменог задатка из српског језика и књижевности у оквиру заједничког дијела испита,

б) оцјене матурског рада,

в) одбране матурског рада и

г) оцјене из предмета из кога је рађен матурски рад.

Члан 26.

Ученик је положио матурски испит ако је из заједничког и изборног дијела испита добио позитивну оцјену.

Члан 27.

Ученик који је све разреде завршио одличним успјехом и примјерним владањем, ослобађа се полагања матурског испита.

Члан 28.

(1) Ученик који је добио недовољну оцјену из заједничког дијела испита поново полаже цијели матурски испит.

(2) Ако је ученик добио недовољну оцјену из изборног дијела испита, полаже поправни испит из тог дијела испита.

(3) Ученик који не положи поправни испит из става 2. овог члана, поново полаже матурски испит у цјелини, у року који одреди директор гимназије.

Члан 29.

(1) Ученик може бити неоцијењен или оцијењен негативном оцјеном без полагања испита.

(2) Неоцијењен остаје ученик који прекине писмени задатак из оправданих разлога.

(3) Недовољном оцјеном оцјењује се ученик који не изађе на испит или га не одјави.

Члан 30.

(1) Негативном оцјеном оцјењује се ученик:

а) који прекине писмени задатак без оправданих разлога,

б) који није предао писмени задатак и

в) ученик који је напустио испитну просторију без дозволе наставника.

(2) Негативном оцјеном оцјењује се и ученик за кога се недвосмислено докаже да је у току испита или после испита користио недозвољена средства или да је рад преписивао.

Члан 31.

Гимназија је дужна да води документацију и евиденцију о матурском испиту и издатим дипломама у складу са чланом 119. Закона о средњем образовању и васпитању.

Члан 32.

(1) Након положеног матурског испита, гимназија издаје ученику диплому о положеном матурском испиту најкасније пет дана од дана полагања испита.

(2) Диплома о положеном матурском испиту издаје се на обрасцу прописаном правилником којим се регулише садржај и облик обрасца и јавних исправа који издају школе.

Члан 33.

Ученику који је, у складу са чланом 27. овог правилника, ослобођен полагања матурског испита умјесто оцјена у дипломи се уписује клаузула: “Ученик је на основу одличног успјеха у сва четири разреда и примјерног владања ослобођен полагања матурског испита”.

Члан 34.

(1) О току полагања матурског испита и о раду испитних комисија води се записник у књизи записника.

(2) Књига записника о завршеном матурском испиту садржи сљедеће податке:

а) име и презиме и друге личне податке о ученику који се пријавио за полагање испита,

б) о члановима испитног одбора и испитних комисија,

в) о заједничком и посебном дијелу испита и

г) оцјену на матурском испиту.

(3) Списак издатих диплома о положеном матурском испиту води се у складу са правилником којим се регулише садржај и облик обрасца и јавних исправа које издају школе.

Члан 35.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о садржају и начину полагања матурског испита у гимназији (“Службени гласник Републике Српске”, број 80/02).

Члан 36.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број:07.021/02-3/10

16. августа 2010. године

Бања Лука

Министар

Антон Касиповић с.р.